

www.ketab.ir

فضای مابین

راهکاری برای انسجام فضای معماری

تألیف:

الهام نوری

انتشارات
جهاد دانشگاهی
قزوین

سرشناسه: نوری، الهام، ۱۳۶۹ -
عنوان و نام پدیدآور: فضای مابین: راهکاری برای انسجام فضای معماری / تألیف الهام نوری.
مشخصات نشر: قزوین: جهاد دانشگاهی، سازمان انتشارات، واحد قزوین، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری: ۱۳۵ ص.؛ مصور (بخشی رنگی)؛ ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۵۴۹-۳۸-۶
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
یادداشت: کتابنامه: ص. [۱۳۱] - ۱۳۵.
عنوان دیگر: راهکاری برای انسجام فضای معماری.
موضوع: فضا در معماری
موضوع: Space (Architecture)
موضوع: فضا در معماری -- ایران
موضوع: Space (Architecture) -- Iran
موضوع: معماری -- طراحی
موضوع: Architectural design
موضوع: معماری -- ایران -- طراحی
موضوع: Architectural design -- Iran
شناسه افزوده: جهاد دانشگاهی، سازمان انتشارات، واحد قزوین
شناسه افزوده: Press Organization Jahade Daneshgahi Ghazvin Branch
رده بندی کنگره: ۲۷۶۵NA
رده بندی دیویی: ۱/۷۲۰
شماره کتابشناسی ملی: ۷۶۶۸۴۰۷
اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

فضای مابین راهکاری برای انسجام فضای معماری

تألیف: الهام نوری
صفحه آرائی: سمیرا حکیمی ها
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۵۴۹-۳۸-۶
چاپ: نوبت اول - ۱۴۰۰
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
بها: ۶۰۰۰۰۰ ریال
مصوبه شورای شعبه انتشارات جهاد دانشگاهی قزوین

ناشر: انتشارات جهاد دانشگاهی قزوین
کلیه حقوق محفوظ است ©

فهرست

پیش‌گفتار.....	۱
فصل ۱: مقدمات و کلیات.....	۳
فصل ۲: مبانی مرتبط با مفهوم فضای مابین.....	۹
۱-۲- بیان‌های متفاوت از مفهوم فضای مابین.....	۱۰
۱-۱-۲- فضای مابین در ادبیات فضایی.....	۱۰
۱-۲-۲- فضای مابین از نگاه پژوهشگران.....	۱۲
۲-۲- مفهوم حدود فضایی (پیش‌نیاز درک جایگاه فضای مابین).....	۱۸
۱-۲-۲- مفهوم حد از دیدگاه علوم اجتماعی.....	۱۸
۲-۲-۲- کنش‌های ارتباطی و حوزه‌های فضایی.....	۱۹
۳-۲-۲- مفهوم حد در معماری.....	۲۴
۳-۲- فضای مابین از دیدگاه ذهنی و عینی.....	۲۶
۱-۳-۲- مفاهیم مرتبط با مفصل ذهنی (شامل مواد ارزشی و شناختی).....	۲۷
۲-۳-۲- انواع مفصل عینی (به لحاظ بصری و مقیاس).....	۲۹
۱-۲-۳-۲- شکل‌گیری مفاصل (فضاهای مابین) بر اساس مبانی هندسی.....	۲۹
۲-۲-۳-۲- شکل‌گیری مفاصل (فضاهای مابین) در ارتباطات دو فضا.....	۳۱
۴-۲- مفهوم فضای مابین به عنوان عامل اتصال و انفصال (وصل و فصل).....	۳۴
۵-۲- نقش سلسله مراتب در شکل‌گیری فضاهای مابین.....	۳۵
۶-۲- ظهور فضای مابین در ارتباطات درون تا بیرون.....	۳۶
۷-۲- ظهور فضای مابین در ارتباطات و توالی فضاها.....	۴۱
۸-۲- مفهوم یکپارچگی از دیدگاه‌های مختلف.....	۴۶

۴۸	۲-۹- نقش فضای مابین در ایجاد یکپارچگی فضایی
۵۰	۲-۱۰- توجه به عوامل انسان شناسی در ایجاد یکپارچگی فضایی
۵۱	۲-۱۱- فضای مابین در مقیاس های خرد، میانه و کلان
۵۲	۲-۱۲- جمع بندی

فصل ۳: فضای مابین در معماری سنتی ایران ۵۵

۵۶	۳-۱- نمودهای فضای مابین در معماری سنتی
۶۰	۳-۲- مصادیق مفصل ارتباطی
۶۴	۳-۳- سلسله مراتب در بناهای مذهبی
۶۷	۳-۴- فضای مابین در خانه ی سنتی ایرانی
۷۲	۳-۴-۱- حیاط به عنوان فضای مابین در خانه ی سنتی ایرانی
۷۳	۳-۴-۲- ورودی به عنوان فضای مابین در خانه ی سنتی ایرانی
۷۶	۳-۵- فضای مابین در مساجد سنتی
۷۷	۳-۵-۱- حیاط به عنوان فضای مابین در مساجد سنتی
۷۹	۳-۵-۲- ورودی مساجد سنتی به عنوان فضای مابین

فصل ۴: فضای مابین در معماری معاصر ایران ۸۵

۸۶	۴-۱- فضای مابین در خانه های معاصر ایران
۸۶	۴-۱-۱- ورودی خانه های معاصر به عنوان فضای مابین
۹۴	۴-۲- فضای مابین در مساجد معاصر
۹۴	۴-۲-۱- ورودی مساجد معاصر به عنوان فضای مابین
۹۹	۴-۲-۲- حیاط در مساجد معاصر به عنوان فضای مابین
۱۰۲	۴-۳- نقش فضای مابین در طرح های توسعه ی معاصر (آرامگاه های مذهبی)
۱۰۲	۴-۳-۱- حرم حضرت معصومه در قم
۱۰۲	مطالعات تاریخی
۱۰۵	اهداف مداخله (در توسعه ی شرقی) (پیراز، ۱۳۸۷: ۱۵)

پیش‌گفتار

اهمیت و جایگاه ویژه‌ای که فضای مابین در ارائه‌ی طرح‌های معماری خلاقانه و ایجاد انسجام فضایی دارد، ضرورت نگارش این کتاب را فراهم کرد. جمع‌بندی مطالب و پژوهش‌های انجام شده در رابطه با فضای مابین و مفاهیم مرتبط با آن می‌تواند در راستای ارائه‌ی ایده‌های نو و هدفمند به دانشجویان معماری و طراحان کمک نماید تا با یک تحلیل همه‌جانبه بتوانند عوامل تأثیرگذار بر طرح را شناسایی کرده و در مرحله‌ی بعد با اتخاذ رویکردی مناسب طراحی‌های درخوری را ارائه دهند. البته رسیدن به هدف مذکور مستلزم آشنایی با مصادیق فضای مابین در معماری و حتی شهرسازی سنتی است. از این رو مطالعه‌ی دقیق این فضاها و درک ویژگی‌ها و قابلیت‌های آنها چه به لحاظ کالبدی و ساختاری و چه به لحاظ معنایی و عملکردی می‌تواند نقطه‌ی شروعی برای معاصر سازی فضاهای مابین باشد.

امید است با روشمند کردن استفاده از مفاهیم اصیل و نهفته در معماری سنتی سرزمینمان در طراحی‌های معماری، بتوان ضمن احیای ارزش‌های آنها، با استفاده از امکانات و تکنولوژی روز در راستای تکامل این میراث گرانبها قدم برداشت.